

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική μετά το 2015, Μοχλός ανάπτυξης της υπαίθρου

Σωτήριος Κουτσομήτρος
Τμήμα ΚΑΠ
ΥΠΑΑΤ

Καλαμάτα, ΙΚΒ, 2015

Επισκόπηση

- Η εικόνα της Ελληνικής γεωργίας
- Η Κοινή Γεωργική Πολιτική και οι στόχοι της
- Στρατηγικός Σχεδιασμός του Ελληνικού πλαισίου
- Εθνικές Επιλογές
- Μελλοντικές Προκλήσεις

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική της Ε.Ε.

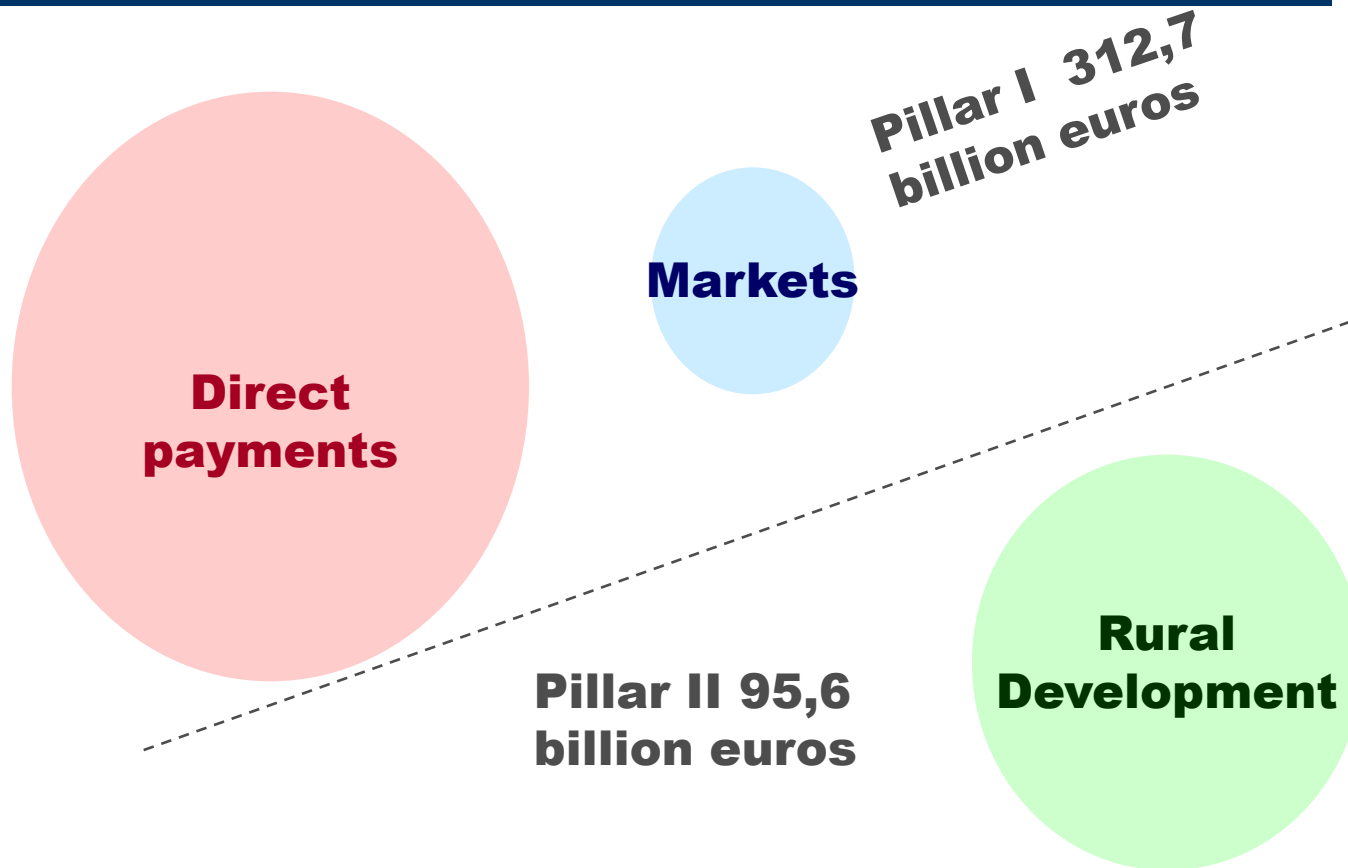
- Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), η οποία θεσπίστηκε το 1962, βασίζεται στην εταιρική σχέση του κλάδου της γεωργίας με την κοινωνία, της Ευρώπης με τους αγρότες της.*
- Η ΚΓΠ είναι μια κοινή πολιτική για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαχείριση και χρηματοδότησή της ασκείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τους πόρους του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ.*
- Η ΚΓΠ στηρίζεται σε ένα ισχυρό Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο που θέτει τους κανόνες οριζόντια και αφήνει κάποιους βαθμούς ελευθερίας στα ΚΜ.
- Η ΚΓΠ περιλαμβάνει τρία σκέλη: τη στήριξη της αγοράς, τη στήριξη του εισοδήματος και την ανάπτυξη της υπαίθρου

Οι στόχοι της Κ. Γ. Πολιτικής

- Παρέχει στήριξη ώστε να παράγονται επαρκή, ασφαλή, υγιεινά τρόφιμα
- Διασφαλίζει ένα λογικό επίπεδο τιμών καταναλωτή
- Στηρίζει το εισόδημα των γεωργών διασφαλίζοντας ένα επίπεδο διαβίωσης ενισχύοντας τους ώστε να αντιμετωπίζουν την αυξημένη διακύμανση των αγορών και των καιρικών φαινομένων
- Φροντίζει το περιβάλλον και την ύπαιθρο
- Βοηθά τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των κοινωνιών της Ευρωπαϊκής υπαίθρου ,συνεισφέροντας στην οικονομική και κοινωνική συνοχή
- Δίνει κίνητρα για την παραγωγική, αειφορική χρήση της γης και την παροχή δημοσίων αγαθών

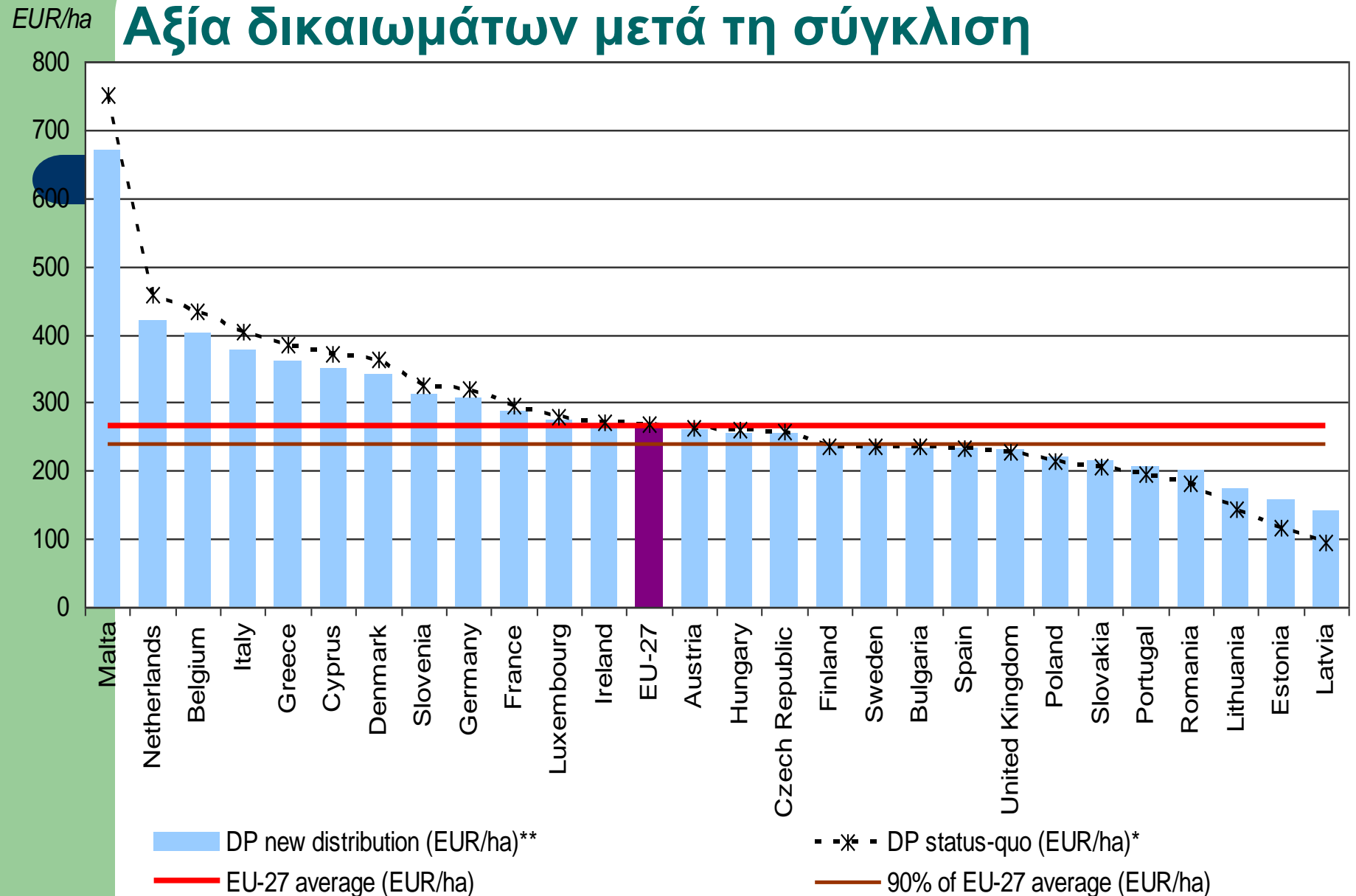
Τα μέσα της ΚΓΠ 2014-2020

Ελλάδα 19 δις €

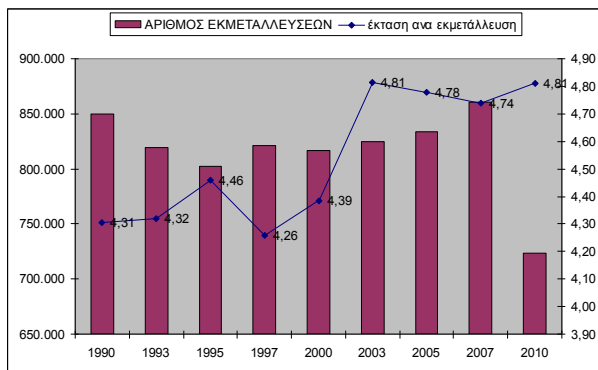
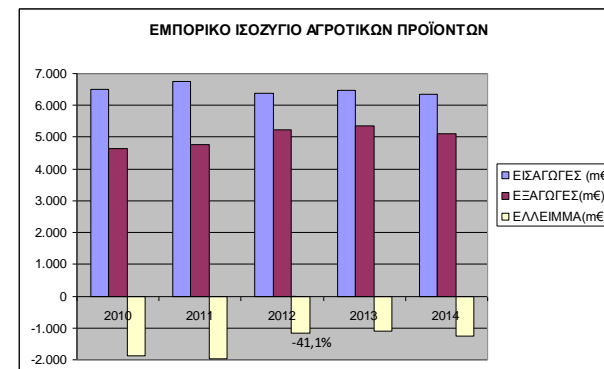
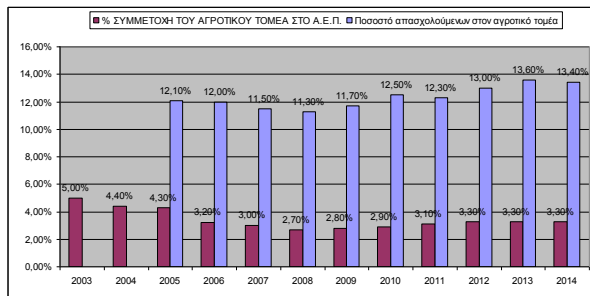

Σύγκλιση ανάμεσα στα Κράτη Μέλη

Αξία δικαιωμάτων μετά τη σύγκλιση

Η ελληνική γεωργία με αριθμούς

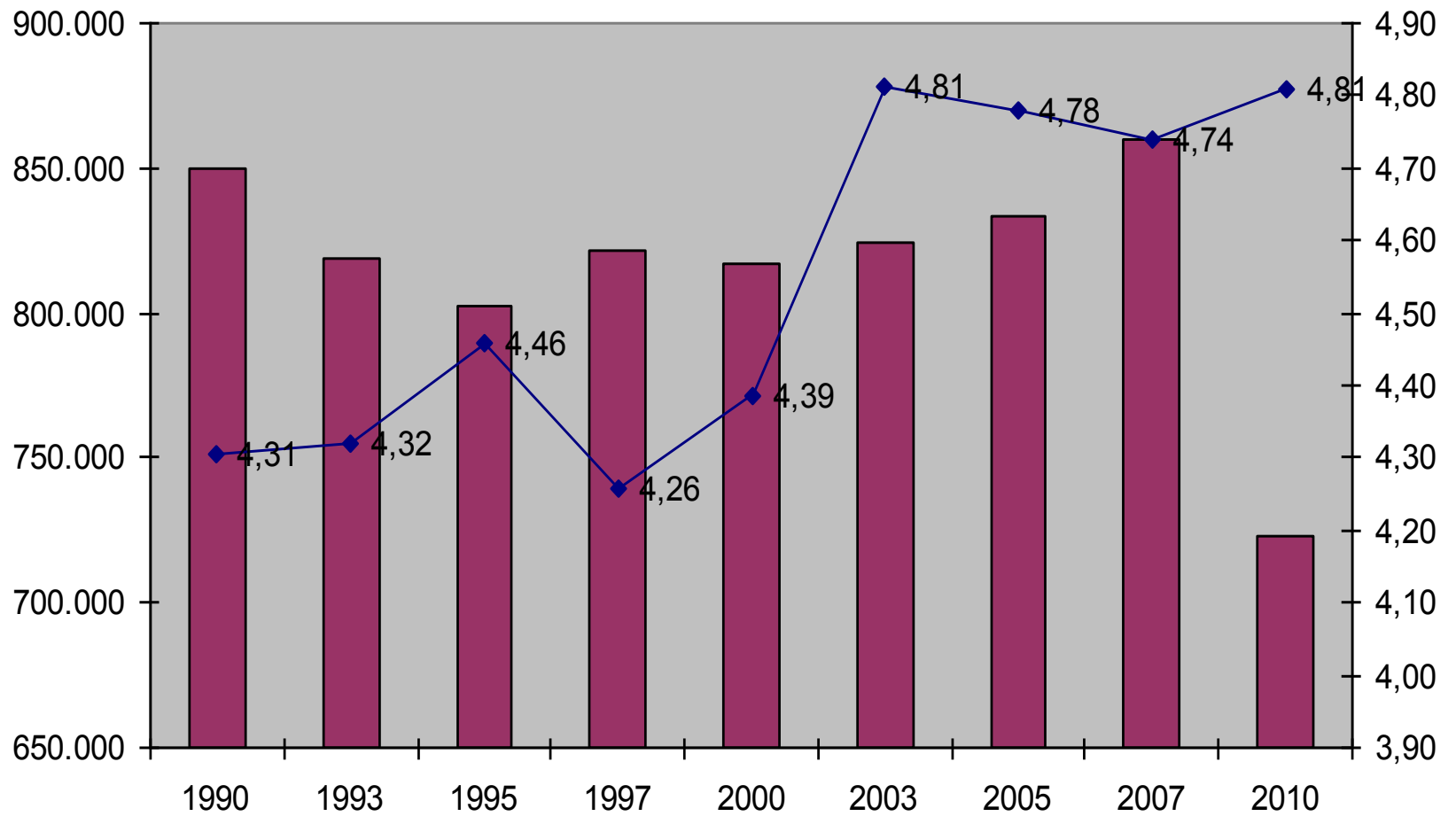

Το ποσοστό των Λοιπών Φόρων επί της Παραγωγής στην Καθαρή Προστιθέμενη Αξία, (%)

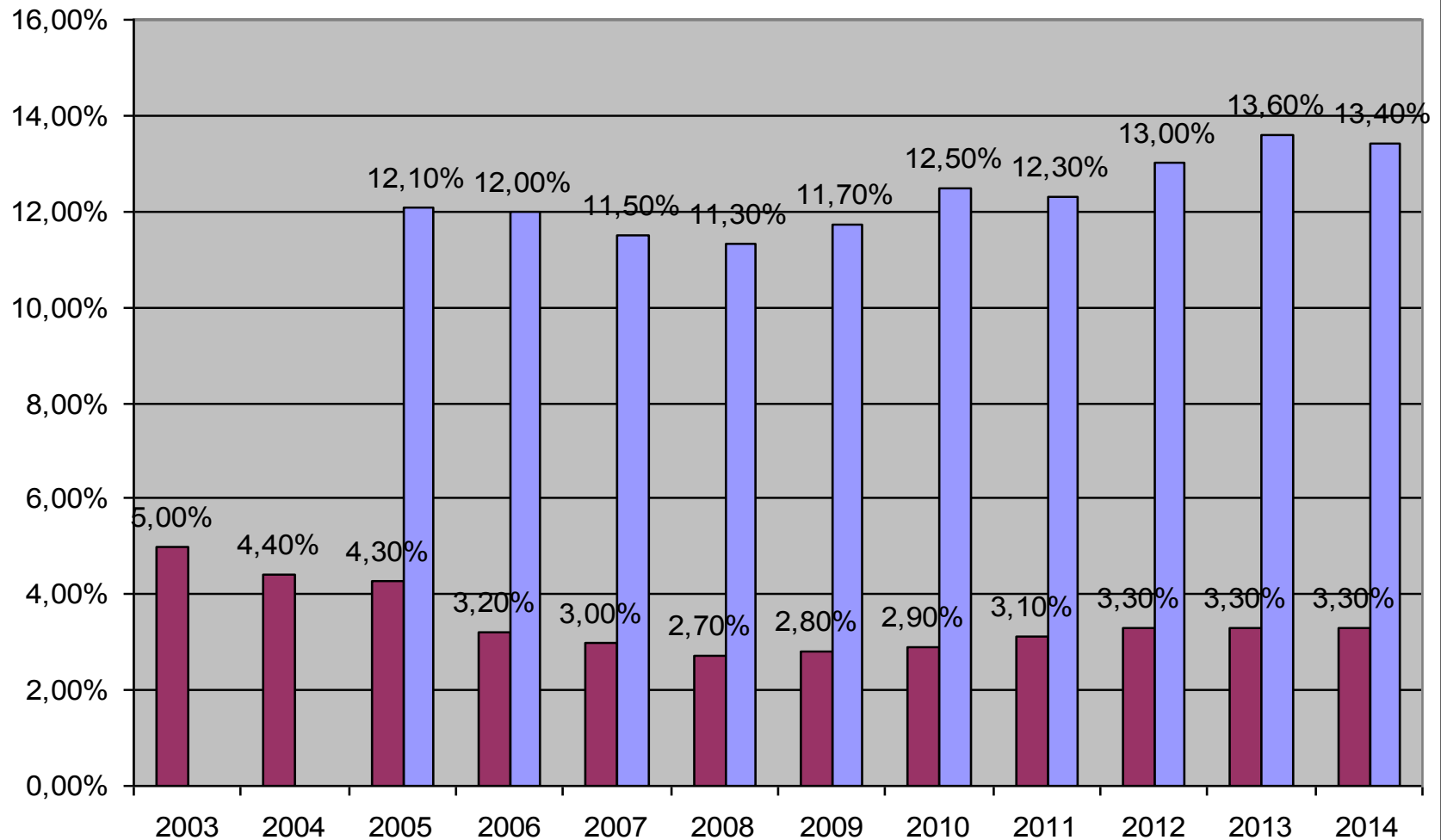
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΕΕ-27	4,7	4,4	5,0	6,7	5,2	4,4	5,3	4,8	4,9
ΕΛΛΑΔΑ	3,9	3,6	5,2	3,5	3,7	8,0	8,1	11,6	10,9
ΙΣΠΑΝΙΑ	1,0	0,9	1,2	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	2,0
ΓΑΛΛΙΑ	8,1	7,0	8,9	12,1	8,3	7,8	8,2	11,2	10,9
ΙΤΑΛΙΑ	5,2	5,8	5,2	6,4	6,1	5,6	8,2	4,5	5,4

Πηγή: Eurostat, Economic Accounts for Agriculture, (επεξεργασία στοιχείων)

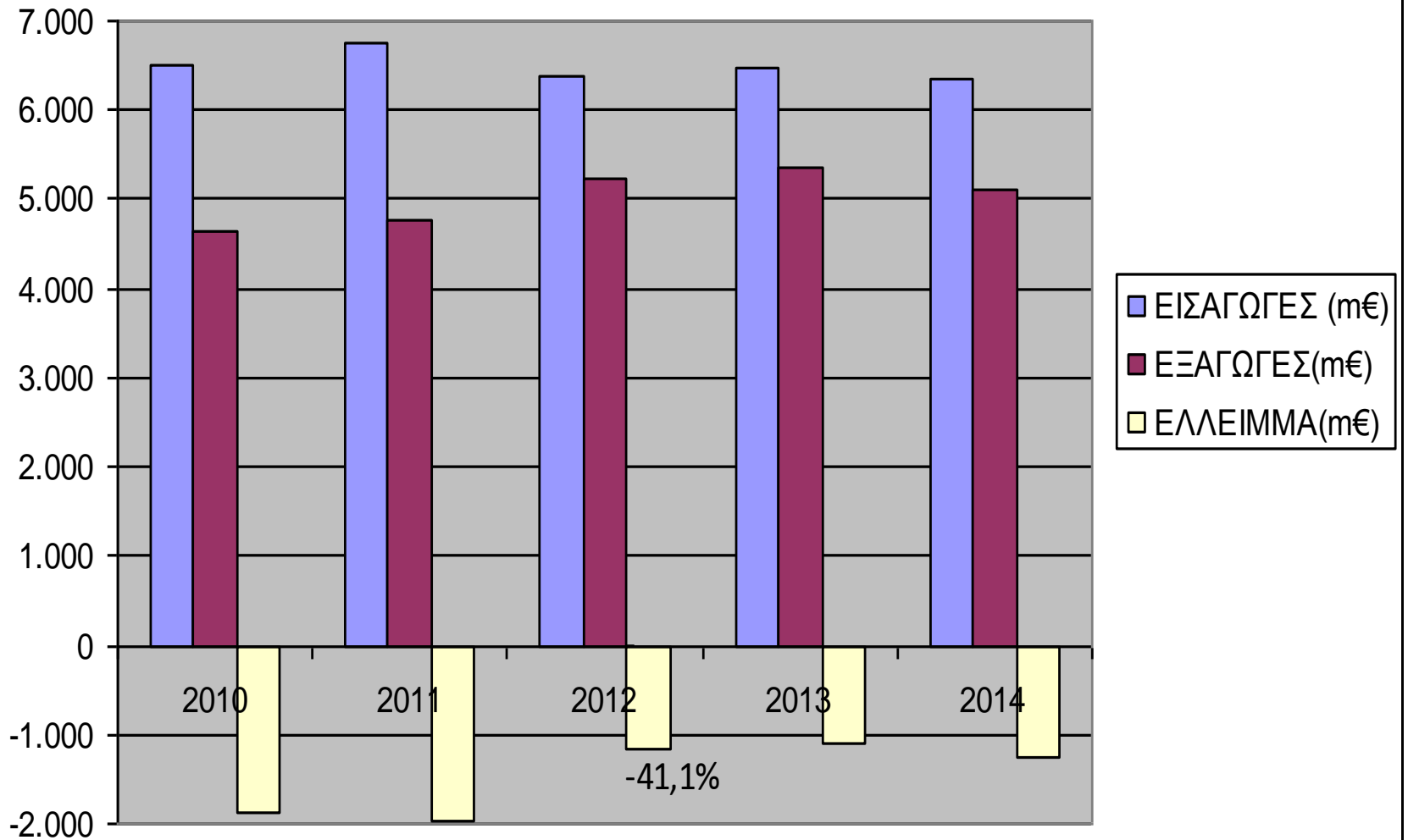
■ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ◆ **έκταση ανα εκμετάλλευση**

■ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟ Α.Ε.Π.
■ Ποσοστό απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το ποσοστό των Λοιπών Φόρων επί της Παραγωγής στην Καθαρή Προστιθέμενη Αξία, (%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ΕΕ-27	4,7	4,4	5,0	6,7	5,2	4,4	5,3	4,8	4,9
ΕΛΛΑΔΑ	3,9	3,6	5,2	3,5	3,7	8,0	8,1	11,6	10,9
ΙΣΠΑΝΙΑ	1,0	0,9	1,2	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	2,0
ΓΑΛΛΙΑ	8,1	7,0	8,9	12,1	8,3	7,8	8,2	11,2	10,9
ΙΤΑΛΙΑ	5,2	5,8	5,2	6,4	6,1	5,6	8,2	4,5	5,4

Πηγή: Eurostat, Economic Accounts for Agriculture, (επεξεργασία στοιχείων)

Η ΚΑΠ έως το 2020 - Ελλάδα: Στροφή στην ανάπτυξη

Στόχοι - Προκλήσεις:

- Αύξηση προστιθέμενης αξίας της παραγωγής και του ακαθάριστου αγροτικού προϊόντος
- Στήριξη της βιωσιμότητας των γεωργών & Δημιουργία συνθηκών υγιούς, θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των γεωργών
- Προετοιμασία για την περίοδο 2020-2026

Μέσα επίτευξης:

- Προσανατολισμός των γεωργών στην αγορά για αύξηση του εισοδήματος – Απεξάρτηση από νοοτροπία επιδότησης-παραγωγής. Σταδιακή σύγκλιση ενισχύσεων εντός Ελλάδας.
- Άμεσες ενισχύσεις ικανού επιπέδου για όλους παράγουν
- Δίκαιη, ισόρροπη κατανομή ενισχύσεων με σύγκλιση χωρίς απότομες μεταβολές. Απεμπλοκή από τα ιστορικά στοιχεία της τριετίας 2000-2002
- Ορθολογικός διαχωρισμός περιφερειών και σύγκλιση μέχρι ορισμένου σημείου ώστε να ετοιμαστούμε για την πλήρη σύγκλιση της επόμενης περιόδου

Στρατηγικός Σχεδιασμός

Στόχοι - Προκλήσεις:

- Βελτίωση εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων
- Ανανέωση πληθυσμού στην ύπαιθρο
- Στήριξη οριακά βιώσιμων εκμεταλλεύσεων με μειονεκτήματα

Μέσα επίτευξης:

- Στροφή στην αγορά και στοχευμένες συνδεδεμένες ενισχύσεις
- Ενισχύσεις νέων γεωργών από 1^ο και 2^ο πυλώνα. Ικανό εθνικό απόθεμα για νεοεισερχόμενους στη γεωργία
- Ενισχύσεις σε περιοχές ορεινές, μειονεκτικές με φυσικούς περιορισμούς

Στρατηγικός σχεδιασμός

Στόχοι - Προκλήσεις:

- Αύξηση ανταγωνιστικότητας εκμεταλλεύσεων
- Βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά και μείωση του κόστους παραγωγής
- Άνοδος του επιπέδου τεχνογνωσίας των γεωργών

Μέσα επίτευξης:

- Αναδιαρθρώσεις, επενδύσεις και αναπτυξιακές παρεμβάσεις με ευέλικτα και στοχευμένα μέτρα Αγροτικής ανάπτυξης
- Μέτρα Αγροτικής ανάπτυξης για συνέργειες και ομάδες παραγωγών - Μέτρα προώθησης προϊόντων
- Συμβουλές και εκπαίδευση από πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης

Νέα αρχιτεκτονική άμεσων ενισχύσεων (περίπου 2 δις € ανά έτος)

Συνδεδεμένες
ενισχύσεις

- 8%

Φυσικοί Περιορισμοί

- 5% μεταφορά στο Β' πυλώνα

Νέοι Γεωργοί 2%

- Δικαιούχοι γεωργοί μέχρι 40 ετών

- Για 5 χρόνια από την έναρξη της δραστηριότητας

Πράσινη Ενίσχυση 30%

- Εναλλαγή καλλιεργειών
- Μόνιμοι βοσκότοποι

- Περιοχή οικολογικής εστίασης

Βασική Ενίσχυση 55%

- 3 περιφέρειες:
 - Αρόσιμες
 - Βοσκότοποι
 - Δενδρώνες

- Νέα δικαιώματα το 2015
- Σταδιακή μερική σύγκλιση με προστασία απωλειών 30%

Μικροί Γεωργοί

- Απλοποίηση αιτήσεων και ελέγχων

- Έως 1250€/έτος άμεσων ενισχύσεων

- Είσοδος το 2015

Πολυαπλή Συμμόρφωση

-

Ενεργός γεωργός

Η

Εθνικός Δημοσιονομικός Φάκελος και Αρχιτεκτονική των Ενισχύσεων

Ύψος εθνικού φακέλου 2015		2.015.116.000
Μεταφορά στο Β' πυλώνα για ενισχύσεις στις περιοχές με φυσικούς περιορισμούς (ΠΦΠ)	5%	100.755.800
Νέο Ανώτατο όριο Άμεσων ενισχύσεων 2016	100%	1.914.360.200
Νέοι Γεωργοί	2%	38.287.204
Συνδεδεμένες Ενισχύσεις	8%	153.148.816
Πράσινη Ενίσχυση	30%	574.308.060
Βασική Ενίσχυση + Εθνικό Απόθεμα (3%)	60%	1.148.616.120

Διαίρεση σε Περιφέρειες

περιφέρεια	Κονδύλια (%φακέλου)	Θεωρητική μέση περιφερειακή αξία δικαιώματος 2019 (βασική και πράσινη)
Βοσκότοποι δημόσιοι και χαμηλής αξίας	25%	250€/ha
Αρόσιμες Υψηλής παραγωγικότητας και αξίας	47%	420€/ha
Δενδρώνες Με επενδεδυμένο Κεφάλαιο	28%	500€/ha

Συνδεδεμένες ενισχύσεις

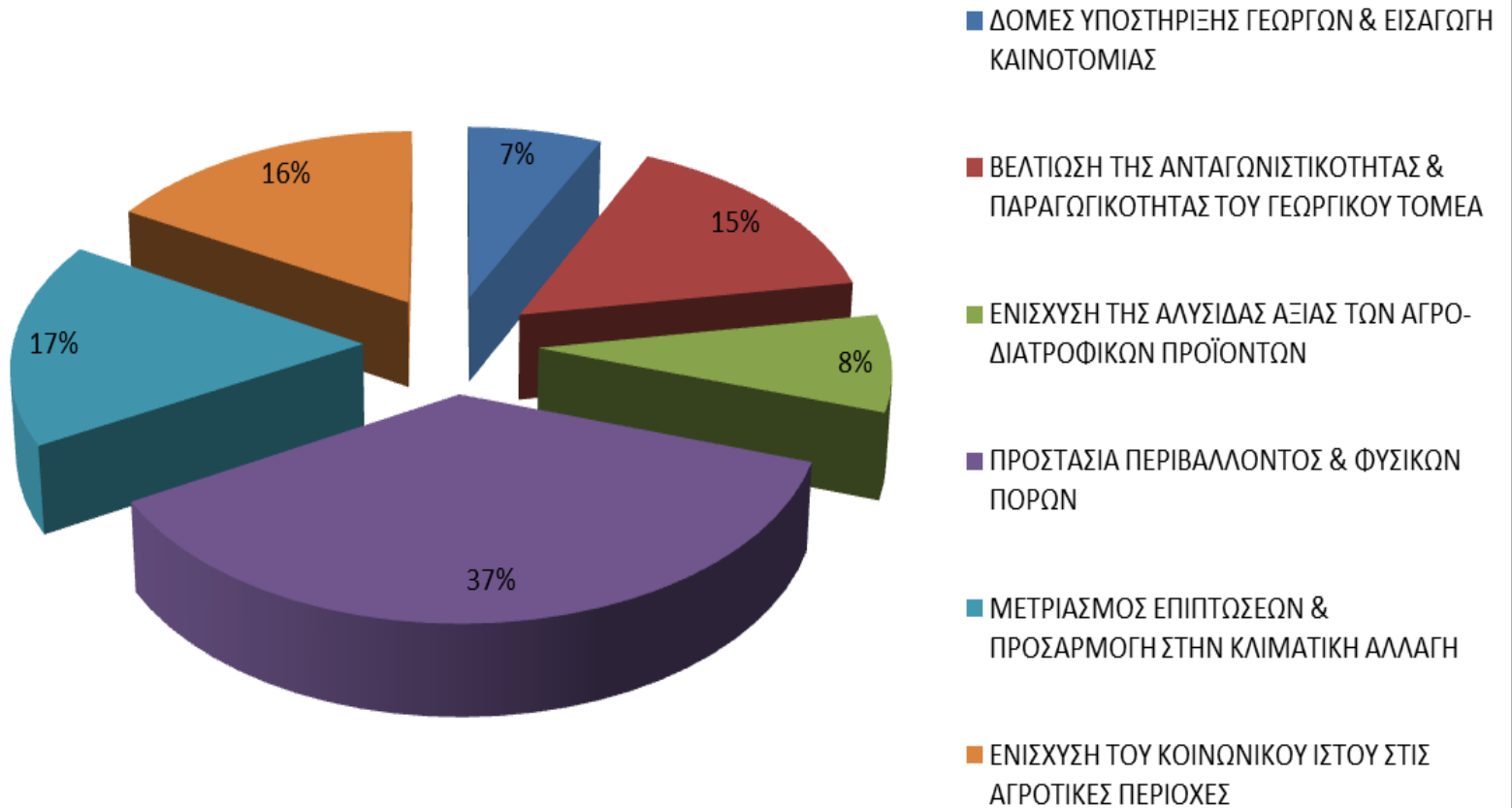
σε προϊόντα που κινδυνεύουν από εγκατάλειψη και έχουν ιδιαίτερη οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική σημασία

Στόχος	Προϊόντα
Βελτίωση εμπορικού ισοζυγίου - Επάρκεια στην εσωτερική αγορά.	Όσπρια, κτηνοτροφικά πρωτεϊνούχα ψυχανθή, Σπόροι σποράς, Βοοειδή, αιγοπρόβατα
Βιωσιμότητα μεταποιητικής βιομηχανίας	Ζαχαρότευτλα, Β. Τομάτα, Πορτοκάλια, Ροδάκινα χυμοποίησης, αιγοπρόβατα
Διατήρηση της θέσης στις διεθνείς αγορές	Ρύζι, Σκληρό σιτάρι, σπαράγγια,
	Ειδική Ενίσχυση Βαμβακιού

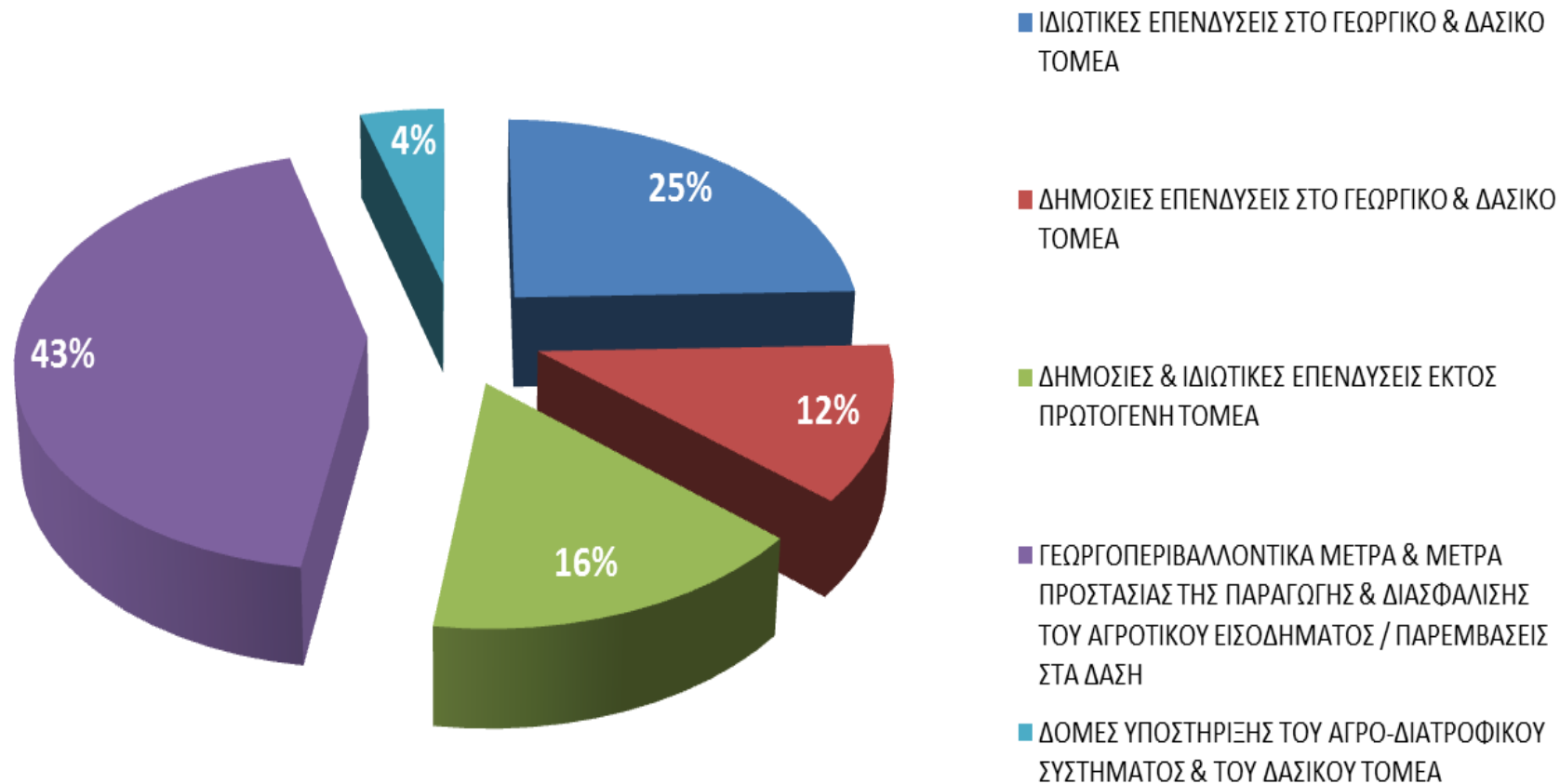
Κτηνοτροφία

- Ενίσχυση στις άμεσες από 19 → 25%
- Συνδεδεμένες αιγοπροβάτων και βοοειδών ώστε να χτίσουμε ισχυρό εγχώριο ζωικό κεφάλαιο
- Ειδική ενίσχυση για τους κατόχους ειδικών δικαιωμάτων που δε διαθέτουν εκτάσεις
- Ενίσχυση κτηνοτροφικών ψυχανθών για φτηνές ζωοτροφές
- Μέτρα Αγροτικής ανάπτυξης για μείωση κόστους και δημιουργία υποδομών

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ ΕΓΤΑΑ ΣΕ ΚΥΡΙΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΑ 2014-2020

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΡΩΝ ΠΑΑ 2014-2020 ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Συμπληρωματικότητα πυλώνων

ΣΤΟΧΟΣ	Άμεσες Ενισχύσεις	Αγροτική Ανάπτυξη
Συνεργασία Γεωργών	Συνδεδεμένες στα προϊόντα	Εφοδιαστική αλυσίδα – Συνέργειες και ομάδες
Ανταγωνιστικότητα	Συνδεδεμένες ενισχύσεις και σταδιακή σύγκλιση άμεσων ενισχύσεων	Ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις
Μικροί Γεωργοί & Απλούστευση	Ενίσχυση στους μικρούς γεωργούς	Μέτρο για τη μεγέθυνση των μικρών εκμεταλλεύσεων
Ανανέωση του πληθυσμού της Υπαίθρου	Ενίσχυση νέων γεωργών	Πρώτη εγκατάσταση νέων γεωργών στην ύπαιθρο
Περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα	Επιπρόσθετες ενισχύσεις για την καλλιέργεια σε περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα	
Κατάρτιση Γεωργών	Σύστημα Γεωργικών Συμβουλών - Μέτρα Ενημέρωσης και Κατάρτισης	

Η συμβολή του νέου ΠΑΑ στην ανάπτυξη και την απασχόληση

- **Σχέδια Βελτίωσης: 7.500 επενδύσεις**, οι οποίες θα συμβάλλουν κυρίως στη διατήρηση θέσεων εργασίας,
- **Μεταποίηση γεωργικών προϊόντων: 340 επενδυτικά σχέδια** με δημιουργία τουλάχιστον μιας θέσης εργασίας ανά σχέδιο,
- **Νέοι Αγρότες: 14.000 νέοι αγρότες** (αυτοαπασχολούμενοι),
- Εκκίνηση - **start up** - **νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων** εντός και εκτός γεωργικού τομέα: **2.100 ενισχυόμενες ΜΜΕ**, με δημιουργία τουλάχιστον μιας θέσης εργασίας ανά επιχείρηση,
- **Ίδρυση / εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων εκτός γεωργικού τομέα: 4.500 ενισχυόμενες επιχειρήσεις**, με δημιουργία τουλάχιστον μιας θέσης εργασίας ανά επιχείρηση.

Συνολικά αναμένεται η δημιουργία ή/και διατήρηση **28.440 θέσεων εργασίας**.

Εκχώρηση στις Περιφέρειες

- Σχέδια Βελτίωσης, Νέοι Αγρότες,
- Μεταποίηση γεωργικών προϊόντων για έργα έως 1 εκ. €,
- Εγγειοβελτιωτικά έργα έως 2,2 εκ. €,
- Κτηνοτροφικά Πάρκα & Ζώνες,
- Αναδασμοί, Δασική οδοποιία, Αγροτική οδοποιία,
- Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για μη γεωργικές δραστηριότητες,
- Ενισχύσεις για την ανάπτυξη μικρών εκμεταλλεύσεων,
- Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας συμπεριλαμβανόμενων των δικτύων και συμπλεγμάτων φορέων (clusters),
- Ενίσχυση οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού
- LEADER/CLLD στο 100% των νέων δαπανών του μέτρου.

Παρακολούθηση - Πρωτοβουλίες

